

Izhaja vsako soboto zjutraj. Vsaka druga številka ima poučno zabavno ilustrirano prilogo „Družinski prijatelj“.

Uredništvo „Zarje“ je v Trstu, Via dei Fabbri 2. Tja je treba nasloviti vse rokopiše, ki naj se objavijo v listu ali pa v prilogi. Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana pisma se ne sprejemajo. V njegovih slučajih se je posluževati telefona tiskarne št. 638.

ZARJA

Upravištvo „Zarje“ je v Trstu, Via dei Fabbri št. 2. Sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Naročnina „Zarje“ s prilogom je za vse leto naprej po pošti K. 6.—, za pol leta K. 3.—.

Posamezne številke po 6 v.

Cena inseratom je 10 vinarjev za enostopno pet t vrsto. Pri večkratnem objavljenju primeren popust. Poštno - hranilničnega računa št. 64139.

Parobrodni promet z Dalmacijo.

V najnovjšem času se je vendar začela Avstrija zanimati v gospodarskem pogledu tudi za Dalmacijo. Do sedaj je večidel mirno gledala, kako si drugi izkoriščajo to nekdanje cvetočo deželo. V prvi vrsti je znala reška ogrsko-hrvatska parobrodarska družba v tej deželi speljati vodo na svoj mlin in je dobila počasi skoro ves dalmatinski promet v svoje roke. Domače parobrodne družbe, pa niti sam Lloyd, niso bile kos svoji nalogi, ker niso imele na razpolago dovolj modernih, dalmatinskih pristaniščem priklanih parnikov. — Edini Lloydov parobrod „Wurmbrand“ je bil mala častna izjema, vsi drugi Lloydovi parniki so bili povsem nesposobni za promet v malih dalmatinskih pristaniščih. Koliko zlatega časa je bilo treba, predno se je velik parnik ustavil, priplul h kraju ter izkreal svoje stvari, to si more predstavljati le oni, kdor je imel srečo in čast voziti se s temi parniki po dalmatinskih vodah. Kdor trpi na živcih, bi kar s kože skočil gledaje to dolgočasno neokretno gibanje. Z drugimi parobrodarskimi družbami bilo je še slabše, bila je vsaka zase, pa niti zveze niso imele z glavno Lloydovo črto.

Konečno je torej vendar posegla vmes avstrijska vlada. Dogovorila se je z Lloydom in dalmatinskimi parobrodarskimi družbami. Uredila je stvar tako, da bo oskrboval Lloyd trikrat v tednu brzo vožnjo iz Trsta v Kotor in nazaj, enkrat iz Trsta v Špico in enkrat iz Trsta v Korfu (na Grškem) Prevezo in nazaj. Zato dobi Lloyd primerno odškodnino, kakor tudi za četrto vožnjo v tednu, če jo bo vlada želela.

Parnik „Baron Gautsch“ je izgotovljen in nastopi te dni vožnjo po dalmatinskih vodah. Sledil mu bo skoro povsem enak parnik „Princ Hohenlohe“. Oba parnika sta najnovjšega sistema ter imata vse urejeno, kakor najmodernejši parniki, da bo vožnja na njih prav prijetna. Izkreavanje pošte

in prtljage, sprejemanje in izsop parnikov, vse se bo vršilo hitro in točno. Parnik „Baron Gautsch“ se bo ustavljal po vseh večjih mestih. Iz Trsta bo odhajal vsak torek, četrtek in soboto. Obiskoval bo Pulj, Mali Lošinj, Zader, Split, Gravozo, izjemoma tudi Kastelnovo, Kurcolo in Lezino. Poskrbljeno bo tudi za manjša primorska mesta tako, da bodo imela izvrstno prometno zvezo z glavno Lloydovo črto. Take stranske zveze bodo oskrbovale domače dalmatinske parobrodne družbe, ki so že naročile dogovorno z vlado nove ladje v Trstu. Država misli žrtvovati v ta namen dva in pol milijona kron v podporo Lloydovim in raznim družbam. Ti milijoni pa bodo tudi nesli, če se pomisli, koliko že sedaj rentira reški parobrodarski družbi živahni promet z Dalmacijo.

Vožnja bo splošno zelo hitra, daljava kakor n. pr. iz Trsta v Piran se bo prevozila v prej kot pol uri. — To bo ne le ugodno za potnike ampak tudi potrebno za prevažanje nekaterih pridelkov, ki se radi hitro pokvarijo. Brzoparniki bodo imeli v ta namen poseben hladan kraj, nekako ledenico, kjer bo prostora za 300 kvintalov sadja, sočivja, cvetlic, rib in drugega. Tako bo mogla Dalmacija razpečati svoje pridelke po najkrajši poti v notranje avstrijske pokrajine in v osrednjo Evropo sploh, kar bo gotovo dvignilo dalm. poljedelstvo in ribarstvo.

Koliko se bo z novimi parobrodni zvezami dvignil in razširil promet ptujcev po Dalmaciji, nam ni treba še le posebej povdarjati. Ko je pred desetimi leti prvič priplul „Graf Wurmbrand“ v dalmatinska pristanišča, je začelo po dalmatinskem gorovju kar mrgoleti turistov od blizu in daleč. Koliko ptujcev bo še le sedaj ob taki ugodni vožnji zahajalo v Dalmacijo, če pomislimo, da v zadnjih letih v vročih poletnih mesecih vse nekako sili na jug, česar ni bilo nekdanj in kar se zdi na prvi mah res nekam čudno.

Umlivo je, da si iščejo že od nekdanj bolniki in okrevajoči po zimi južno milejše podneblje, toda moderni zdravstveni nazori o počitku in krepčanju telesa so provzročili, da zahajajo mnogi tudi v juliju in avgustu na jug. — Tako opazamo, da imajo morske in klimatične kopeli v Adriji leto za

letom več gostov. V Gradežu, Opatiji in Portorože je tudi poleti vse prenapolnjeno. Slišča letovišča so se že otvorila v Lezini in Malem Lošinju, Dubrovnik v tem pogledu 'epo napreduje in po otvoritvi teh novih brzovoznih zvez smemo pričakovati da se ustanove taka zdravilišča tudi v Kastelnovo, v Splitu, Kurcoli in drugod. Seveda bo treba za toliko število ptujcev tudi mnogo modernih hotelov. Na Dunaju obstoji že nek odbor, ki se resno peča s tem vprašanjem. Velike hotele nameravajo sezidati v Kotoru, Dubrovniku, Obrovacu, Šibeniku, Splitu in na nekaterih drugih bolj važnih mestih.

Vladni predlog glede pogajanj z avstrijskim Lloydom in drugimi parobrodni družbami v zadevi prometnih zvez po dalmatinski obali bo pač sprejet v državnem zboru brez posebnih težkoč in tako zasijejo menda tudi dosedaj zanemarjeni Dalmaciji boljši dnevi.

Duhovnik zaboden pred oltarjem.

V slavni baziliki sv. Justa v Trstu se je v torek zgodilo grozno dejanje, kakršnih najdemo v zgodovini le malo. — Duhovnik, oblečen v mašna oblačila, je bil pred oltarjem, kjer je pravkar dovršil daritev sv. maše, napaden in težko, da celo precej nevarno ranjen.

V torek zjutraj ob 7. uri je maševal č. g. Ivan Marsich, kapelan pri sv. Justu, pri oltarju Materje Božje sedem žalosti. Stregel mu je 20 letni cerkvenik Marij Mlakar. V cerkvi je bilo takrat le malo ljudi, približno okoli 30. — Ob pol osmih je maša končala; duhovnik in cerkvenik sta zapuščala oltar da se podata v zakristijo. — Spreddaj je stopal cerkvenik z misalom, sledil je duhovnik, ki je nosil kelih. Ko je duhovnik stopil na zadnjo od treh stopnic oltarja, se je tu naenkrat izmed oseb, klečečih pred oltarjem, bliskoma vzdignil stariasti mož, oblečen v kmetski noši, planil proti duhovniku in udaril z vso močjo — zdelo se je najprej, da le s pestjo — na spodnji del njegovega trupla.

„Pač — pač!“ pravi kovač zelo resno.

„Kaj?“ vsklikne ona in skoči po koncu; mislila je že, da je njen mož na drugem kraju našel denar, „povej“, pravi veselo, „kaj pa je pozabil?“

Mož pa ji pripelje eno prav osoljeno oko ušes in reče: „Plačati je pozabil!“

Od tedaj pa ni Mazuda, žena kovača Ibrahima nič več verovala v moč čarovniške juhe.

Težko izpeljiv ukaz.

Pred nekaj časom je poročal nek časopis o občinskem predstojniku, kateri je baje zapovedal da se ima vsak požar osem dni poprej naznaniti občinskemu uradu.

Nekaj sličnega se je pa v resnici dogodilo.

V vasi N. so imeli brizgalnico. — Ker dolgo časa ni nikjer gorelo, si je mislil občinski sluga zakaj neki bi stala brizgalnica prazna brez vse koristi v kotu; boljše je, da spravim jaz svoj krompir notri. In kar je občinski sluga mislil, je tudi storil.

Ne'no noč pa nenadoma izbruhne ogenj v vasi. Hitro so šli po brizgalnico in jo peljali na lice mesta. Seveda ni nihče mislil, da je krompir notri in zato so z brizgalnico pripeljali tudi krompir k ognju. Kaj se je potem dogodilo si vsakdo lahko sam predstavlja.

Prihodnjo nedeljo pa je dal župan oznaniti pred cerkvijo sledeče:

„Občinska brizgalnica se mora osem dni pred vsakim požarom izprazniti, očistiti in mora biti popolnoma pripravljena.“

LISTEK

Carovniška juha.

Turška zgodba. C.

Hussein, zvest služabnik starega šeka Muhameda, je jezdil proti Balsori, da bi tam oddal pismo svojega gospoda in pa 500 piastrov. Pot je bila zelo dolga in je peljala skozi puščave in močvirja.

Prvo noč je ostal Hussein v močvirju; ali komarji so ga celo noč hudo pikali in naslednji dan ga je po vrhu še njegova oslica vrgla raz sebe, tako da se je pokvarilo sedlo in psoda za vodo.

Vse to je nagnilo dobrega Husseina, da se je drugi večer ustavil pri kovaču Ibrahimu, katerega je prosil za prenočišče in mu obenem naročil, naj popravi sedlo in posoda za vodo. Ko se je Hussein nato nekaj časa mudil v svoji odkazani spalnici, katera je imela ilovnato dno, je šel malo na izprehod.

„Si ga li opazil, kako je nezaupljiv!“ — je šepnila Ibrahimova žena svojemu možu, ko se je Hussein oddaljil od hiše. „Gotovo ima dosti denarja seboj.“

„Neumnica!“ je zagodrnjal kovač. „Od kod veš to?“

„Zakopal ga je v dnu svoje spalnice“, odgovori žena pohlepno, „in pognil čez svojo preprogo.“

Možu se je pričelo svitati. „Seveda je potem njegova nezaupljivost umevna.“

„Veš kaj“, prigovaljala je žena in zvito z

očmi namežikavala, „vzeti mu denarja prav za prav ne smeva, ker je najin gost. — A denar je vendarle lep. Če pomislim, v kako slabih oblačilih moram vsak petek v mošejo! — In kako lep je datelnov vrt, katerega nam Armenec ponuja za 300 piastrov.“

„Ničvredna baba!“ jo prekine kovač. „H kakšnemu dejanju me pa misliš zapeljati. Povej na kratko!“

„O — zapeljati!“ odgovori žena. „Kedo bi pač omadeževal gostoljubnost s takim dejanjem. Ali če bi on denar pri nas — pozabil?“

„Pozabil, kako to?“

„To bom že jaz oskrbel. Ali ne veš, da vsak, kdor je zvečer čarovniško juho, drugo jutro vse pozabi, kar je storil prejšnji večer. No, nisem li pametna ženska?“

Ibrahim je nekaj časa zamišljen gladil svojo brado. Nato je vstal in za šalo lahko udaril svojo ženko po licu. S tem je bila stvar sklenjena.

Ko se je Hussein vrnil, sta ga oba zelo prijazno sprejela; njegove stvari so bile prav skrbno popravljene in pred njim so stali lepi dateljni ter skleda kislega mleka in juha. Bila je čarovniška juha, česar seveda Hussein ni znal.

„Posluži se, prijatelj, posluži!“ mu je prigovarjal kovač. In Hussein si ni dal tega dvakrat reči, jedel je pil in nato prav sladko zaspal.

Zgodaj zjutraj je klečala kovačeva žena na prostoru, kjer je Hussein, ki je bil takrat že čez hribe in doline, spal in prav pridno kopala v tla, iskajoč denarja. A zaman. Že je hotela nehati, kar vstopi Ibrahim.

„Nič ni pozabil“, je vzdihnla.

javo strogih naredb proti anarhistom. Na Filipinske otoke ni poslal vojakov, ker se je bal arnahističnih in delavskih nemirov.

JZPRED SODNJE.

s Oproščen goljufje. Na tržaškem porotnem sodišču je bil vsled pravoreka porotnikov (sedem »da«, pet »ne«) oproščen 23letni zasebni uradnik Josip Gilli iz Tridenta, ki je dne 22. februarja t. l. ponaredil ček tvrdke bratje Weiss, pri kateri je bil uslužben, na 996 K 50 h ter ga dal po svoji ženi izplačati si pri filijalki „Credita“ v Trstu. Obtoženec je priznal krivdo, opravičeval pa se je z bedo, ker splačo (140 K na mesec) ni mogel preživljati sebe in družine, obstoječe iz žene in dveh otrok.

s Dvakratni roparski napadalec. V ponedeljek se je vršila porotna obravnava proti Marku Rogulič, 21 letnemu delavcu iz Sinjskega okraja v Dalmaciji. Obdolženi čin je sledeči: Dne 3. septembra 1907. je prišel čevljar Maks Lečić iz Nerežin, ki se je slučajno nahajal na Reki, v neko gestilno pri mostu med Reko in Sušakom. Tam jo našel obtoženec in igral z njim na karte. Zapustivšega gestilno pa je Rogulič zalezoval svojega soigralca, ga napadel, grozil mu z nožem in vkradel mu denar za K 10 in razne vrednote za K 70. To je prvi rop. Drugi rop pa je obtoženec pregrešil proti Radu Ferkoviču, staremu trgovcu obuval, s katerim se je bil vozil iz Zadra v Reko. Zvabil ga je v samotni kraj, ga tam ranil s kamnom, tako da je ta padel na tla, in mu potem vkradel K 335. Zraven tega je vkradel jestvinčarju Ivanu Magrin v Planini kruha za K 2.80. Obtoženec je trdil, da je nedolžen kakor golobček, a vse priče govore proti njemu. Porotniki so na vsa vprašanja glede krivde odgovorili pritrjevalno, vsled česar ga je sodni dvor obsodil na 10 let težke ječe. Obtoženec se je ves čas jako arogantno obnašal; po razsodbi je hotel pa kar pretepati straže in čuvaje.

Razne vesti.

r Slep pisatelj. — Pred leti je umrl na Dunaju v visoki starosti Dr. Ivan Emanuel Veith. Ta slovit cerkven govornik in pisatelj je na svoja stara leta popolnoma oslepel. Vendar je, dasi popoln slepec, nadaljeval svoje pisateljsko delovanje in spisal še veliko učenih knjig. Pri tem mu je neko črtalo vodilo roko, da ni šla preveč stran. V svoj zasebni nadaljevalni pouk pa je imel najete čitalece, ki so mu brali knjige v nemškem, latinskem, grškem, hebrejskem in drugih jezikih. Veith je bil prej deželni živinozdravnik na Češkem, po veri žid. Postal je katoličan, na to duhovnik in stopil v red redemptoristov. Bil je imeniten pridigar v velikih svetiščih sv. Vida v Pragi in pri sv. Štefanu na Dunaju. — Bil je v Avstriji eden največjih bogoslovskih učenjakov zadnjih desetletij. On je tudi pregovoril svojega prijatelja Güntherja, ki je bil zašel na krivoverska pota, da se je zopet podvrget katoliški cerkvi. — Kaj bi bil še le storil ta mož, ko bi mu bila svetila poleg dušne luči še mila luč telesnega vi a.

r Kralji — kadilci. Angleški kralj Edvard kadi najbolj smodke, semtertje tudi pipo. Belgijski kralj Leopold II. pokadi vsak dan dvanaest smodek. Cesar Franc Josip I. kadi pipo. Nemški cesar Viljem pokadi na dan le malo cigaret in tudi te samo do polovice. Ruski car pokadi do 30 cigaret na dan. Španski kralj Alfonz kadi rad cigarete, in samo semtertje kako havano. Viktor Emanuel pokadi na dan samo 2 cigareti.

r Kako se je godilo nemškemu kmetu, ki ni poznal elektrike. Iz Hesenskega na Nemškem je prišel boljši kmet obiskat svejega sina vojaka v Mogunc ter se nastanil v hotelu. Ko se je dobro navečerjal, je šel po 9. uri spat. Gostilničar, ki je imel navado, da je ob 1. popolnoči stopil na ulico ter pogledal po oknih hotela, ali so povsod luči ugasnene, je zagledal kmetovo spalnico razsvetljeno. Poslal je natakarja k njemu vprašati, ali mu morda česa manjka. Natakar je potrkal na vrata, kmet je skočil iz postelje, na kar se je razvil sledeči razgovor. Natakar: „Ali vam morda česa manjka, ker še žgete luč?“ Kmet: „Sam Bog vas je prinesel, kako sem vas vesel. Niti očesa nisem zatisnil, pihal sem, da me trebuh boli, a luči le nisem mogel ugasniti.“ Natakar je potem pokazal, kako se ugasi električna luč brez pihanja.

Zahtevajte „Zarjo“

po vseh gostilnah in javnih lokalih!
V Trstu dobite za sedaj „Zarjo“ na prodaj
v teh-le tobakarnah:

Rubnič, via sette Fontane 14
Supanz, via Vinc. Bellini 13
Frank, via Stadion 10
Hreščak, campo Belvedere 1
Bruna, via del Rivo 44
Stanič, via molin piccolo 14
Mose, via Miramar 1
Bruni, piazzetta s. Lucia 1
Grammatico, via del Bosco 1
Schmied, via delle Acque 2
Magnolo, via Belvedere 49
Skerl, pri sv. Ivanu

Svetko Stanibal Skerl

Trst, Sv. Ivan.

priporoča svojo bogato založeno prodajalnico
jestvin in pekarno.
Pošilja na deželo tudi pošne pošiljatve od 5 K.
naprej.
Posebno se priporoča čč. duhovščini.

Josip Rože

Trst - mizarški mojster - Trst
Via Giulia. — Telefon št. 1971.

Izdeluje in popravlja vsakovrstna stavbinska in druga mizarška dela. Posojuje tudi različne odre in scenerije za vsako igro ali koncert. Postrežba točna. Cene jako nizke.

Obrtno in konsumno društvo Sv. Ivan

(pri cerkvi)

registrovana zadruga z omejenim
poroštvom

javlja sl. občinstvu, da je svoje prostore
preustrojilo v najnovejšem sloju.

Ima na razpolago veliko dvorano v
pritličju, najmodernejši pivski salon
ter tri sobe rezervirane za krstv poro-
ke in društvene sestanke.

Toči domačevino, istrsko črno, belo vipav-
sko, kraški teran in refošk v buteljkah.

Za obilni obisk se priporoča: Načelnštvo.

ZALOGA

likerjev v sodčkih in buteljkah

JAKOB PERHARČ

TRST — Via delle Acque — TRST

Veliki izbor

vsakovrstnih najfinejših in starih vin v buteljkah.

Postrežba točna. — Cene zmerne. — Se priporoča svojim rojakom za naročbe bodisi na debelo ali na drobno za razne slavnosti, poroke, krste, družinska pogoščenja itd. — Za poletni čas se priporoča malinovec in tamarindo.

Zavod sv. Nikolaja v Trstu

Via Farneto 18, II. nadstr.

Kdorkoli ima kaj usmiljenja in krščanske ljubezni,
bode gotovo kaj pripomogel za to velevažno zave-
tišče za brezposelne služkinje.

Kupite čevlje

— pri poštenem slovenskem čevljarjem mojstru —

Josipu Stantič

TRST — ulica Rosario št. 2 — TRST

(pri cerkvi sv. Petra v starem mestu.)

— Ta mojster vam postreže po domače, —
z najboljšimi čevlji in po nizki ceni.

Trgovsko-obrtna zadruga

Via S. Francesco d'Assisi št. 2, I. n. V TRSTU Via S. Francesco d'Assisi št. 2, I. n.

kjer je bila prej »Tržaška posojilnica in hranilnica«. — Telefon št. 16-04.
Poštno hranilnični račun 74679]

Sprejema hranilne vloge od vsako- 5° Sprejema tudi vloge po 1 K na teden,
gar, tudi če ni član, in je obrestuje po 5° tako da se po 260 tednih dob 300 K

Sprejema hranilne knjižice tujih zavodov, in je realizuje ne da se bi obrestovanje pretrgalo. —
Daje v najem hranilne pušice, katere so najprimernejše sredstvo za varčevanje v družinah — posebno
pa, pri nedoraslih. Hranilne pušice se odpirajo le v uradu. — Deleži so po 20 K in po 2 K.

Nadaljna pojasnila se dajejo v uradu med uradnimi urami, ki so: ob delavnikih od 9—12 d.
in 3—5 p. Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu registrirana zadruga z neomejenim jamstvom.

LJUDSKA POSOJILNICA IN HRANILNICA

za tržaško občino pri Sv. Ivanu pri Trstu.

Registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Sprejema hranilne vloge tudi od 4 1/2° Davke plača hranilnica sama.
neudov in jih obrestuje po Za varnost vlog jamčijo udje.

(280) z vsem svojim premoženjem v znesku približno en milijon kron in pol.

Za večje vloge se tudi daje višje obresti po ustmenem pogovoru s stranko. — Hranilnica in posojilnica je pod nadzorstvom svetoivanske duhovščine. — Vsak krščansko misleč Slovenec naj vlaga svoj denar le pri Ljudski hranilnici in posojilnici pri sv. Ivanu pri Trstu.

Razširjajte in priporočajte „ZARJO“